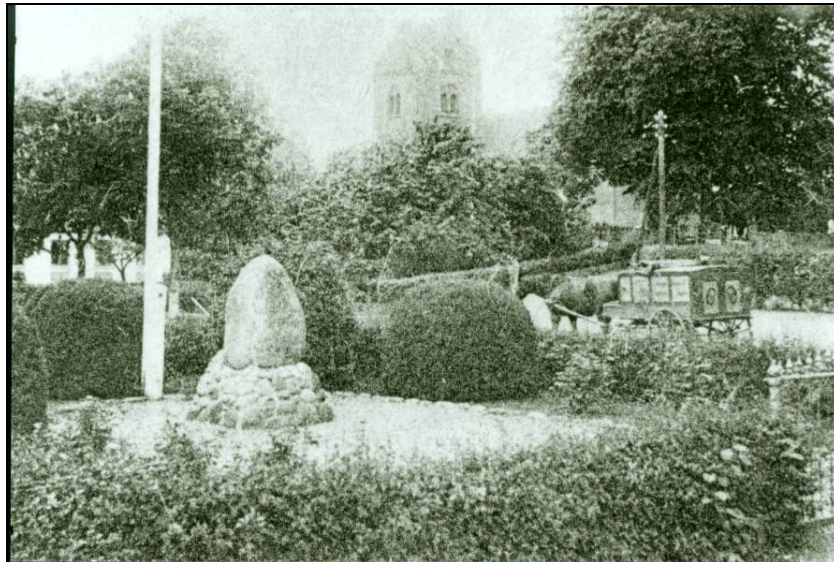

Foreningen Mindestenen i Bederslev

"I juli 1919 samledes følgende mænd i Bederslev: Hans Jensen Damholm, Hans Chr. Hansen, lærer Madsen og Bendt Jørgensen, for at tale om at rejse en sten til minde om Sønderjyllands genforening med Danmark. Alle blev let enige om at rejse denne historiske mindesten nede foran indkørslen op til kirken. Der lå netop en plads, som egnede sig særdeles godt til det, dér var så smuk en baggrund, nemlig kirken til den ene side og det store gadekær til den anden. Der blev fundet en sten i gårdejer Bendt Bendtsens mark, som vedkommende skænkede til byen. Billedhugger Jørgensen, Otterup, udførte billedhuggerarbejdet. Det øvrige arbejde på mindepladsen blev udført af en del af byens mænd, men de 4 mænd, som satte sig i spidsen, har dog udført det største arbejde..."

Dette står at læse i foreningen "Mindestenen i Bederslev"s forhandlingsprotokol, som er blevet afleveret i lokalarkivet i Otterup. Man kan undre sig over, at der tages initiativ til at rejse stenen allerede i 1919 – genforeningen skete som bekendt først i 1920 – men fredstraktaten fra Versailles nævnte udtrykkeligt, at grænsen mellem Tyskland og Danmark skulle sættes i overensstemmelse

med befolkningens ønsker. I Bederslev så man frem til genforeningen. Måske kom grænsen ikke til at gå så langt mod syd, som man havde håbet på, da man udså sig den smukke sten i Bendt Bendtsens mark, men da den ny grænsedragning i 1920 var en realitet, fejredes dette med en folkefest af dimensioner.

Den 16. juli 1920 marcherede folk fra Bederslev og omegn med fane og musik i spidsen gennem byen til mindepladsen. Her bød gdr. Bendt Jørgensen velkommen, lærer Madsen holdt afsløringstalen, og endelig kom det store øjeblik, hvor stenen blev afsløret. Derefter gik hele forsamlingen op på kirkegården, hvor der nedlagdes krans på de 16 afdøde veteraners grave, mens fanen, der blev båret af en 84-årig veteran, sænkedes. I kirken, hvor forsamlingen derefter samledes, prædikede pastor Mørck, Nr. Næraa, hvorefter folketingsmand H.J. Jørgensen på festpladsen holdt en fra de store sønderjyske genforeningsfester inspireret tale, fra hvilke fester folketingsmanden lige var hjemkommen. – Til afslutning samledes de mange deltagere til fælles kaffebord i

gymnastiksalen i skolen, hvor korte taler og sang vekslede med hinanden.

– Som en lille oplevelse ved stenens rejsning skal nævnes, at da andet spadslag jord blev gravet til fundamentet, fandt gdr. Bendt Jørgensen en gammel en-skilling fra år 1863, året da urolighederne som forløber for 1864 var begyndt.

Den gamle protokol slutter i 1952, hvor der for sidste gang er indført, hvem der passer genforeningspladsen. Regnskabet ses dog ført indtil 1967.

MINDE OM
SØNDERJYLLANDS
GENFORENING MED
MODERLANDET
1920

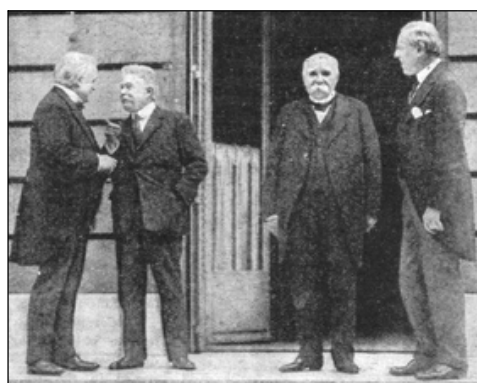
Mindestenen i Bederslev står stadig på pladsen foran kirken, men ikke mere i et lille anlæg, græsset slås helt ind til stenen.

Måske kører vi forbi genforeningsstenene uden at ænse dem synderligt. Men stands engang op og tænk på historien, der ligger bag.

I årene 1864 til 1920 var en stor del af Danmark på tyske hænder. I 1920 kom det gamle land tilbage til moderlandet. ”Mor Danmark” herunder indgår i et mindeblad fra 1920. Hun tager imod en lille pige – og lyder så ikke Henrik Pontoppidans vers om en røvet datter i øret? Verset blev trykt juledag 1918,

og udtrykker den glædesrus, som greb høj og lav efter afslutningen af 1. verdenskrig, og som bragte Sønderjylland tilbage til Danmark.

*Det lyder som et Eventyr,
et Sagn fra gamle Dage.
En røvet Datter, dybt begravet,
er kommen frelst tilbage!*

De 4 store, Lloyd George, Storbritannien, Orlando, Italien, Clemenceau, Frankrig og Woodrow Wilson, USA, som den 28. juni 1919 underskrev fredstraktaten i Versailles – og som gav anledning til, at man, ikke blot i Bederslev, men overalt i landet, samledes i glæde over Danmarks genforening med Sønderjylland.

Artiklen er skrevet af Margit Egdal til bladet Lokalhistorisk Arkiv for Otterup Kommune nr. 71. 25-års jubilæumsårgangen i foråret 2001.

Digitaliseret til nordfynsk.dk i maj 2011.